

Cezasızlık

ve Medya

hak arama özgürlüğü

yargı bağımsızlığı

polis şiddet

yolsuzluk

dokunulmazlık

insan hakları ihlalleri

nefret cinayetleri

gözetim kayıpları

hukukun özgürlüğü

KISITLAMA (GİZLİLİK) KARARI

Kısıtlama (Gizlilik) kararları Ceza Muhakemesi Kanunu madde 153/2'den kaynaklanmaktadır.

YAYIN YASAĞI KARARI

Yayın yasağı kararları Basın Kanunu'na, Medeni Kanun'a veya 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınlar Hakkında Kanun'a dayanılarak verilebilmektedir.

SORUŞTURMA İZİNİ

Kamu görevlilerinin yargılanabilmeleri için 4483 sayılı Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin bu izni vermesi gerekmektedir.

Cezasızlık ve Medya

DAVALAR	KISITLAMA (GİZLİLİK) KARARI	YAYIN YASAĞI KARARI	SORUŞTURMA İZİNİ	NOTLAR
 <p>HRANT DİNK DAVASI</p>	Var	Yok	Hrant Dink'in avukatlarının 2011 yılındaki suç duyurusu sonrasında valilik kamu görevlilerinin yargılanması için soruşturma izni vermemiştir. Avukatların itirazları sonrasında, 2014 yılında hakkında suç duyurusunda bulunulan kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verildi. ¹	İlk derece mahkemesinin verdiği karar Yargıtay tarafından bozuldu. Yapılan başvurular neticesinde hem Anayasa Mahkemesi hem de İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi(İHAM) tarafından Hrant Dink'in (ve ailesinin) hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine karar verildi. Yargıtay'ın bozma kararından sonra dava devam etmektedir.
 <p>NİHAT KAZANHAN DAVASI</p>	Var ²	Yok	Soruşturma aşaması devam etmektedir.	Cizre ³ 'de kafasından vurularak hayatını kaybeden Nihat Kazanhan hakkında düzenlenen polis kriminal raporunda ölümün av tüfeğiyle atılan tapa neticesinde gerçekleştiği belirtilmiş, av tüfeğinin kaynağına ilişkin olarak yoruma dayalı açıklama yapılmıştır. 12 yaşındaki Nihat Kazanhan'ın ölümünden sonra İçişleri Bakanı ve Başbakan, cinayetin olduğu gün polis tarafından silah veya gaz kullanılmadığını açıklamıştır. Daha sonra İçişleri Bakanlığı olayda devlet görevlilerinin kusuru olabileceğini açıklamış, bu açıklamayla aynı gün dosyaya kısıtlama kararı getirilmiştir. Olay anına ilişkin görüntüler ise medyada yayınlanmıştır. ⁴

- Hrant Dink suikastına ilişkin olarak, "kamu görevlilerinin ihmali" olduğu iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında, dönemin Trabzon Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde görevli polis memuru Muhittin Zenit ve polis amiri Özkan Mumcu tutuklandı. Zenit ve Mumcu, "kamu görevlilerinin ihmali" olduğu gerekçesiyle yürütülen soruşturma kapsamında tutuklanan ilk kamu görevlileri oldu.
- 30 Ocak 2015 tarihinde Diyarbakır Barosu Cizre'de yaşanan olaylarla ilgili hazırladığı raporunu yayınlamıştır. Raporunda yer aldığı üzere, soruşturmayı yürüten savcılardan kısıtlama (gizlilik) kararına rağmen gösterilmesi zorunlu belgeler ısrarla talep edilmiş ve bu talep dolayısıyla dosya içeriğinde kısıtlama (gizlilik) kararının olmadığı anlaşılmıştır. Rapor için: <http://www.diyarbakirbarosu.org.tr/Site/446-haber-cizre-ilcesinde-6-ekim-2014-tarihinde-baslayan-olaylar.aspx> (Erişim tarihi: 03.02.2015)
- Hrant Dink cinayeti sırasında Trabzon İstihbarat Şube Müdürlüğü'nde amir olan Ercan Demir, İlçe Emniyet Müdürü olarak Cizre'ye atandı. Nihat Kazanhan'ın ölümü meydana geldiğinde Cizre Emniyet Müdürü Ercan Demir, Hrant Dink davasının şüphelilerinden biriydi. Hrant Dink cinayeti kapsamında "şüpheli" sıfatıyla ifadeyi alınan Ercan Demir hakkında önce yurtdışına çıkış yasağı ardından yakalama kararı çıkarılmıştır. Ercan Demir tutuklanmıştır.
- Görüntülere ulaşmak için: <https://www.youtube.com/watch?v=S1uWNHLeH0> (Erişim tarihi: 04.02.2015)

DAVALAR	KISITLAMA (GİZLİLİK) KARARI	YAYIN YASAĞI KARARI	SORUŞTURMA İZNI	NOTLAR
---------	--------------------------------	------------------------	-----------------	--------

**17-25 ARALIK
YOLSUZLUK
DAVASI**

Var

Var

Bazı şüpheliler hakkında (Fatih Belediyesi ile ilişkili olarak) verildi.⁵

İçişleri eski Bakanı Muammer Güler, Sanayi ve Ticaret eski Bakanı Zafer Çağlayan, Çevre ve Şehircilik eski Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın çocuklarını, iş adamı Rıza Sarraf'ı ve Halk Bankası genel müdürünü de içeren 53 şüpheli hakkında takipsizlik kararı verildi. Soruşturmada yolsuzluk yaptığı iddiasıyla karşı karşıya kalan Fatih Belediyesi ile ilgili dava açıldı ve yargılama sürüyor. İçişleri eski Bakanı Muammer Güler, Sanayi ve Ticaret eski Bakanı Zafer Çağlayan, Avrupa Birliği (AB) eski Bakanı, Başmüzakereci Egemen Bağış ve Çevre ve Şehircilik eski Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın Yüce Divan'a gönderilmeleri hakkında TBMM'de yapılan oylamada ise hayır kararı çıktı.

**DENİZ FENERİ
DAVASI**

Var

Yok

Soruşturma esas olarak Almanya'daki Deniz Feneri e.V. Derneği için başlatıldı. Alman savcılığın iddianamesinde, derneğin Deniz Feneri Derneği kampanyasıyla 41 milyon avro topladığı ve bunun 18 milyonunu amaç dışı kullandığı öne sürülüyordu. Almanya'da yargılama sürecine geçildi. Almanya'daki dosyada suçla konu olan eylemin İstanbul'da işlendiği anlaşıldığı halde Türkiye'de savcılar re'sen (kendiliğinden) harekete geçmedi. Ancak İşçi Partisi'nin suç duyurusu üzerine Ankara Başsavcılığı tarafından soruşturma

⁵ Bkz: 17-25 Aralık Yolsuzluk Davası Notlar sütünü.

DAVALAR	KISITLAMA (GİZLİLİK) KARARI	YAYIN YASAĞI KARARI	SORUŞTURMA İZİNİ	NOTLAR
				başlatıldı. Soruşturma aşamasında şüpheliler tutuklandı; ancak yargılama sırasında tutuklu sanıklar tahliye edildi. Soruşturma aşamasında tutukluluk kararı veren 3 savcı ise görevden alındı ve haklarında görevi kötüye kullanmak ve sahte evrak düzenlemek suçlarından dava açıldı. Savcılar bu suçlardan beraat ettiler.
 <p>ROBOSKİ (ULUDERE) KATLIAMI</p>	Var	Yok	Soruşturma sonrasında takipsizlik kararı verildiği için soruşturma izni verilmesi aşamasına geçilmedi.	Soruşturmayı ilk olarak Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı başlattı ancak görevsizlik kararı verdi. Bu görevsizlik kararı üzerine dosya Genelkurmay Askeri Savcılığı'na gönderildi. Bu davada önemli bir takım belgeler "devlet sırrı" kapsamına alındı. Bu sebeple hem soruşturma hem de kovuşturma aşamasında kamu ve medya devlet sırrı kapsamındaki belgelere erişemedi. Genelkurmay Askeri Savcılığı tarafından 8 aylık bir soruşturma sonrasında "Gerek şüphelilerin gerekse olayda görev yapan diğer TSK personelinin, TBMM ve Bakanlar Kurulu kararları çerçevesinde kanunun emrini icra kapsamında kendilerine verilen görev gereklerini yerine getirdikleri, görev gereklerini yerine getirirken kaçınılmaz hataya düştükleri, dolayısıyla eylemleri hakkında kamu davası açılmasını gerektiren sebep bulunmadığının anlaşıldığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi.

KISITLAMA (GİZLİLİK) KARARI VERİLMESİNİN DAYANAKLARI NELERDİR?

TÜRK KANUNLARINA GÖRE SORUŞTURMANIN GİZLİLİĞİ İLKESİ VE MÜDAFİİN DOSYA İÇERİĞİNE ERİŞİMİNİN KISITLANMASI

Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) madde 157 uyarınca kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.

Soruşturmanın gizliliği ilkesinin amacı: Ceza adaletinin doğruluk, dürüstlük, gerçeğe ulaşma ilkelerine uyulması amacıyla, gerçeği ortaya çıkarmak, delillerin karartılmasını, suçluların kaçmasını ve tedbir almasını önlemek ve suçsuzların haksız yere zan altında kalmamasını sağlamaktır.

Soruşturmada dava dosyasının incelenmesine yönelik sınırlama: CMK madde 153/2 ile soruşturmanın gizliliği ilkesiyle ilişkili olarak müdafinin dosya içeriğine erişimine istisna getirilmiştir. Soruşturma evresinde hem müdafinin hem de mağdur avukatlarının dosya içeriğine erişimi kısıtlanabilmektedir. Savcı, müdafilerin ve mağdur avukatlarının dosyayı incelemesinin soruşturmanın amacını tehlikeye düşüreceğine kanaat getirirse kısıtlama kararı verilmesini hakimden talep edebilir. Bu da savcının talebini değerlendirecek hakime geniş bir takdir hakkı verir. Hakimlerin Anayasa madde 141/3 uyarınca verdikleri bütün kararları gerekçeleriyle açıklaması gerekmektedir. Dolayısıyla hakimlerin kısıtlama kararı verdiklerinde de ne sebeple kısıtlama kararı verdiklerini açıklamaları gerekmektedir. Bu zorunluluk hakimnin takdir yetkisini sınırlayacak ve denetleyecek en önemli mekanizmadır.

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin Ceza Muhakemesi Kanunu madde 153'e İlişkin Açıklaması

"Aslında Ceza Muhakemeleri Kanunu'ndaki **bu hüküm soruşturmanın selameti açısından, şüphelilerin delilleri karartmaması, tanıkları susturmaması için getirilen bir düzenleme.** Mağdurları korumak, suçun ortaya çıkmasını engellemeye çalışanları engellemek için getirilmiştir. Ancak suçu işleyen kolluk görevlileri olduğunda bu hüküm her zaman kullanılıyor."

"Oysa failin devlet görevlisi olduğu durumda şüpheliler zaten delillere hakim durumda oluyor. Delilleri amirleri ya da meslektaşları hatta bazen olayda sorumluluğu olanların kendileri topluyor. Dosyayı zaten biliyor oluyorlar. Delilleri bilmeyen, soruşturmanın seyrinden habersiz kalan mağdurlar oluyor."

Ceza Muhakemesi Kanunu madde 153: MÜDAFİİN DOSYAYI İNCELEYEBİLME YETKİSİ

21 Şubat 2014 Öncesi	21 Şubat 2014 Değişikliği	2 Aralık 2014 Değişikliği
<p>(1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.</p> <p>(2) Müdafîin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, sulh ceza hâkiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir.</p>	<p>(1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.</p> <p>(2) (...) (Madde 153'ün 2. fıkrası, 6.3.2014 tarih ve 28933 sayılı mükerrer R.G.'de yayımlanan, 21.2.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanunun 19/c. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)</p>	<p>(1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir.</p> <p>(2) Müdafîin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla kısıtlanabilir. Bu karar ancak aşağıda sayılan suçlara ilişkin yürütülen soruşturmalarda verilebilir:</p> <p>a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kasten öldürme (madde 81, 82, 83), 2. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102), 3. Çocukların cinsel istismarı (madde 103), 4. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), 5. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (madde 220), 6. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308), 7. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316), 8. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (madde 326, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337). <p>b) 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları.</p> <p>c) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160 ıncı maddesinde tanımlanan zimmet suçu.</p> <p>d) 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan suçlar.</p>

Tartışılan nokta: “17-25 Aralık Yolsuzluk Soruşturmaları”ndan sonra CMK madde 153’te değişiklik yapılarak müdafilerin dosya içeriğini inceleme yetkisinin kısıtlanamayacağı kabul ediliyor. Dolayısıyla “17-25 Aralık Yolsuzluk Soruşturmaları”na dair dosyaların içerikleri şüphelilerin müdafileri tarafından incelenebiliyor. Bu soruşturmalar bittikten sonra müdafilerin dosya içeriğini incelemesinin kısıtlanmasına ilişkin düzenleme CMK’ya yeniden giriyor. Bu değişiklik sonrasında ise cemaate yönelik soruşturmalar başlıyor. Soruşturmalarda müdafilerin en son yapılan değişiklik sebebiyle dosyada kısıtlama(gizlilik) kararı verilirse dosya içeriğini inceleyemiyorlar. Oysa “17-25 Aralık Yolsuzluk soruşturmaları”ndan sonra CMK’da yapılan değişiklik sebebiyle soruşturmadaki şüphelilerin müdafileri dosya içeriğine erişim konusunda bir sınırlamaya maruz kalmamıştı.

YAYIN YASAĞI KARARI VERİLMESİNİN DAYANAKLAKLARI NELERDİR?

Yayın yasağı kararları Basın Kanunu'na, Medeni Kanun'a veya İnternet Ortamında Yapılan Yayınlar Hakkında Kanun'a dayanılarak verilebilmektedir.

5187 sayılı Basın Kanunu

Basın Kanunu md. 3	Basın Kanunu md. 19
<p>(1) Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir. 8836 Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabilir.</p>	<p>(2) Hazırlık soruşturmasının başlamasından takipsizlik kararı verilmesine veya kamu davasının açılmasına kadar geçen süre içerisinde, Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme işlemlerinin ve soruşturma ile ilgili diğer belgelerin içeriğini yayımlayan kimse, iki milyar liradan elli milyar liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.</p> <p>Görülmekte olan bir dava kesin kararla sonuçlanıncaya kadar, bu dava ile ilgili Cumhuriyet Savcısı, hâkim veya mahkeme işlemleri hakkında mütalaa yayımlayan kişiler hakkında da birinci fıkrada yer alan cezalar uygulanır.</p>

4721 sayılı Medeni Kanun

Medeni Kanun madde 24	Medeni Kanun madde 25
<p>B. Kişiliğin korunması II. Saldırıya karşı Madde 24- Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hâkimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir. Kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır.</p>	<p>B. Kişiliğin korunması II. Saldırıya karşı Madde 25 - (1) Davacı, hâkimden saldırı tehlikesinin önlenmesini, sürmekte olan saldırıya son verilmesini, sona ermiş olsa bile etkileri devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespitini isteyebilir.</p> <p>(2) Davacı bunlarla birlikte, düzeltmenin veya kararın üçüncü kişilere bildirilmesi ya da yayımlanması isteminde de bulunabilir.</p> <p>(3) Davacının, maddî ve manevî tazminat istemleri ile hukuka aykırı saldırı dolayısıyla elde edilmiş olan kazancın vekâletsiz iş görme hükümlerine göre kendisine verilmesine ilişkin istemde bulunma hakkı saklıdır.</p> <p>(4) Manevî tazminat istemi, karşı tarafça kabul edilmiş olmadıkça devredilemez; miras bırakan tarafından ileri sürülmüş olmadıkça mirasçılara geçmez.</p> <p>(5) Davacı, kişilik haklarının korunması için kendi yerleşim yeri veya davalının yerleşim yeri mahkemesinde dava açabilir</p>

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınlar Hakkında Kanun

5651 sayılı Kanun madde 8

Erişimin engellenmesi kararı ve yerine getirilmesi

MADDE 8 – (1) İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verilir:

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

- 1) İntihara yönlendirme (madde 84),
- 2) Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra),
- 3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190),
- 4) Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194),
- 5) Müstehcenlik (madde 226),
- 6) Fuhuş (madde 227),
- 7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228),

suçları.

b) 25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

(2) Erişimin engellenmesi kararı, soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından verilir. Soruşturma evresinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından da erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu durumda Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Bu süre içinde kararın onaylanmaması halinde tedbir, Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır. Koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesine ilişkin karara 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

(3) Hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet savcısı tarafından verilen erişimin engellenmesi kararının birer örneği, gereği yapılmak üzere Başkanlığa gönderilir.

(4) İçeriği birinci fıkrada belirtilen suçları oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsun bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) numaralı alt bentlerinde yazılı suçları oluşturan yayınlara ilişkin olarak erişimin engellenmesi kararı re'sen Başkanlık tarafından verilir. Bu karar, erişim sağlayıcısına bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenir.

(5) Erişimin engellenmesi kararının gereği, derhal ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren yirmidört saat içinde yerine getirilir.

(6) Başkanlık tarafından verilen erişimin engellenmesi kararının konusunu oluşturan yayını yapanların kimliklerinin belirlenmesi halinde, Başkanlık tarafından, Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(7) Soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesi halinde, erişimin engellenmesi kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Bu durumda Cumhuriyet savcısı, kovuşturmaya yer olmadığı kararının bir örneğini Başkanlığa gönderir.

(8) Kovuşturma evresinde beraat kararı verilmesi halinde, erişimin engellenmesi kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Bu durumda mahkemece beraat kararının bir örneği Başkanlığa gönderilir.

(9) Konusu birinci fıkrada sayılan suçları oluşturan içeriğin yayından çıkarılması halinde; erişimin engellenmesi kararı, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından kaldırılır.

(10) Koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmeyen yer veya erişim sağlayıcılarının sorumluları, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(11) İdarî tedbir olarak verilen erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmemesi halinde, Başkanlık tarafından erişim sağlayıcısına, onbin Yeni Türk Lirasından yüzbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. İdarî para cezasının verildiği andan itibaren yirmidört saat içinde kararın yerine getirilmemesi halinde ise Başkanlığın talebi üzerine Kurum tarafından yetkilendirmenin iptaline karar verilebilir.

(12) Bu Kanunda tanımlanan kabahatler dolayısıyla Başkanlık veya Kurum tarafından verilen idarî para cezalarına ilişkin kararlara karşı, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir.

SON DÖRT YILDA KAÇ OLAYDA YAYIN YASAĞI KARARI ALINDI?

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın, Temmuz 2014'te CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu'nun yayın yasağı getirilen davalara – olaylara dair soru önergesine yanıtı yandadır.

2010	4
2011	36
2012	43
2013	42
2014 (İlk 6 ayında)	24

KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI KONUSUNDA SORUŞTURMA İZNI VERİLMESİ

Kamu görevlilerinin yargılanabilmeleri için 4483 sayılı Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin bu izni vermesi gerekmektedir. Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir. Bu kanun uyarınca izin vermeye yetkili merciler:

İzin vermeye yetkili merciler

Madde 3 - Soruşturma izni yetkisi

- İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,
- İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,
- Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,
- Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,
- (Değişik : 17/7/2004-5232/1 md.) Bakanlar Kurulu kararı ile veya Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında görevli olup, ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan veya Başbakan,
- Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcılar hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,
- Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir , il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,
- İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,
- Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali, Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

(...)

SAVCILARIN GÖREVDEN ALINMASI USULÜ VE İLGİLİ MEVZUAT

Hakim ve savcılar görevden alma kararını verme yetkisine Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) sahiptir⁷.

HSYK, hakim ve savcıların mesleğe kabul ve atamaları da dahil olmak üzere geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma gibi hakim ve savcılar yakından ilgilendiren pek çok konuda karar vermekle yetkilidir.

Anayasa'nın 159. maddesinin 10. fıkrasına göre "Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz."

Hakimler ve savcılar hakkındaki şikayetleri inceleyip gereğini yapmak, soruşturma ve inceleme işlemleri için teklifte bulunmak yetkisi HSYK'nın 3. Dairesi'ne aittir.

HSYK'nın 2. Dairesi ise suç soruşturması ile disiplin soruşturma ve kovuşturması sonucu hakkında karar vermek, disiplin veya suç soruşturma ve kovuşturması nedeniyle geçici yetkiyle yer değiştirmesine veya görevden uzaklaştırılmasına karar vermek gibi yetkilere sahiptir.

6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu	6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu
<p>Kurulun görevleri</p> <p>MADDE 4 - (1) Kurulun görevleri şunlardır:</p> <p>(...)</p> <p>b) Hâkim ve savcılarla ilgili olarak;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mesleğe kabul etme, 2) Atama ve nakletme, 3) Geçici yetki verme, 4) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma, 5) Kadro dağıtma, 6) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, 7) Disiplin cezası verme, 8) Görevden uzaklaştırma, işlemlerini yapmak. <p>(...)</p>	<p>Dairelerin görevleri</p> <p>MADDE 9 - (...)</p> <p>(2) İkinci Dairenin görevleri şunlardır:</p> <p>a) Hâkim ve savcıların;</p> <p>(...)</p> <p>2) Görevlerinden dolayı veya görevleri sırasındaki suç soruşturması ile disiplin soruşturma ve kovuşturması sonucu hakkında karar vermek,</p> <p>3) Disiplin veya suç soruşturma ve kovuşturması nedeniyle geçici yetkiyle yer değiştirmesine veya görevden uzaklaştırılmasına karar vermek,</p> <p>(...)</p> <p>(3) Üçüncü Dairenin görevleri şunlardır:</p> <p>(...)</p> <p>c) Hâkim ve savcılar hakkındaki ihbar ve şikâyetleri inceleyip gereğini yapmak.</p> <p>ç) Hâkim ve savcılarının görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını Kurul müfettişleri veya müfettiş yetkilerini haiz kıdemli hâkim veya savcı eliyle araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri ile inceleme ve soruşturma yapılmasına yer olmadığına ilişkin işlemler için teklifte bulunmak.</p> <p>(...)</p>

⁷ Savcıların görevden alınması, savcılarının bakmakta oldukları dosyalardan el çekmesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Savcılarının baktıkları dosyalardan el çekmesi sonucu ayrıca, savcılarının görevlerinin değiştirilmesi neticesinde de ortaya çıkmaktadır. Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun uyarınca Cumhuriyet başsavcılarını, buldukları yerdeki Cumhuriyet savcılarının bakacakları işler hakkında işbölümü yapma yetkisine sahiptir. Bu bağlamda Cumhuriyet başsavcılarının işbölümü yapma yetkisi bulunduğu gibi, işbölümünde değişiklik yaparak Cumhuriyet savcılarının bakmaya devam etmekte oldukları soruşturma veya duruşmaları da değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

Uluslararası Şeffaflık Derneği...

2008 yılında gönüllü çabalarla kurulan Şeffaflık Derneği ülkenin demokratik, sosyal ve ekonomik yönden gelişimi için toplumun tüm kesimlerinde şeffaflık, dürüstlük ve hesap verebilirlik ilkelerini hâkim kılma amacını taşımaktadır.

Derneğimiz, yolsuzluğun azaltılması yönündeki çalışmaları kapsamında kamu kesimi, iş dünyası, sendikalar, üniversiteler, meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri gibi konuyla ilgili tüm tarafları bir araya getirerek faaliyetlerinde bu çok aktörlü işbirliğini esas almaktadır.

Şeffaflık Derneği, küresel düzeyde 90'dan fazla ülkede faaliyet gösteren Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International-TI) ilke ve amaçlarını paylaşır ve Türkiye ülke kolu olarak yakın işbirliği içinde çalışır. Dernek, yolsuzluğun temel ve sistemik nedenleri ile mücadele eder, sivil inisiyatifin geliştirilmesi için gerekli mekanizma ve kuruluşların oluşturulması ile reformların gerçekleştirilmesi için çalışır.

ULUSLARARASI
ŞEFFAFLIK
DERNEĞİ

19 Mayıs Mah. Operatör Raif Bey Sok.
Niyazi Bey Apt. 30/3-5 Şişli, İSTANBUL
Tel/Faks: +90 212 240 5281
E-posta: info@seffaflik.org

www.seffaflik.org

[f /TransparencyTurkey](https://www.facebook.com/TransparencyTurkey)
[@TransparencyTR](https://www.instagram.com/TransparencyTR)